

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2024 р.

№ _____

Київ

Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць

Відповідно до статей 1, 5, 6, 32 та 33⁴ Закону України «Про охорону культурної спадщини» Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є**:

1. Затвердити Порядок визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць, що додається.

2. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

3. Встановити, що науково-проектна документація із визначення меж / меж і режимів використання історичних ареалів населених місць, затверджена у встановленому порядку до набрання чинності цієї постанови, зберігає чинність та потребує приведення у відповідність до вимог цієї постанови протягом п'яти років з дня набрання чинності цієї постанови.

4. Міністерству культури та інформаційної політики України забезпечити до 1 січня 2030 року розроблення і затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичних ареалів населених місць, в яких не визначено межі історичних ареалів населених місць.

Прем'єр-міністр України

Д. ШМИГАЛЬ

**Порядок визначення меж та режимів використання історичних
ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території
історичних ареалів населених місць**

Розділ I. Загальні положення

1. Цей Порядок встановлює:

вимоги щодо визначення меж/ меж та режимів використання історичного ареалу населеного місця (далі – історичний ареал), обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів;

склад, зміст, порядок розроблення, затвердження та оприлюднення науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичного ареалу, меж та режимів використання історичного ареалу, відповідно до вимог Закону України «Про охорону культурної спадщини».

2. Терміни у цьому Порядку вживаються у значенні, наведеному у Законах України «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», «Про архітектурну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про землеустрій» та інших нормативно-правових актів.

3. Норми даного Порядку не застосовуються на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих російською федерацією.

4. Історичні ареали визначаються в населених місцях, що занесені до Списку історичних населених місць України, затвердженого Кабінетом Міністрів України. У кожному історичному населеному місці може визначатися один історичний ареал або кілька історичних ареалів.

5. Межі і режими використання історичного ареалу визначаються науково-проектною (науково-дослідною) документацією (далі - НПД). Строк дії НПД не обмежується.

6. Мета розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу – науково обґрунтоване визначення меж історичного ареалу, в яких режими використання історичного ареалу встановлюються відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини».

7. Мета розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу – науково обґрунтоване визначення меж історичного ареалу та режимів використання історичного ареалу відповідною НПД.

8. Розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичних ареалів може здійснюватися під час розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту одночасно з розробленням науково-проектної

(науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів територій та зон охорони пам'яток.

9. У випадку наявності затвердженої НПД з визначення меж історичного ареалу, визначених меж та режимів використання історичного ареалу у складі історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, межі та/або режими використання історичних ареалів можуть бути змінені шляхом розроблення окремої НПД з визначення меж і режимів використання історичних ареалів.

Розділ II. Вимоги щодо визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць

10. Історичний ареал охоплює територію населеного місця, що зберегла об'єкти культурної спадщини і пов'язані з ними розпланування та форму забудови, які походять з попередніх періодів розвитку поселення, типові для певних культур або періодів розвитку держави чи регіону, території цінної історичної забудови, а також територію історичних центрів, що не зберегли історичної забудови, але мають збережені елементи історичної планувальної структури. У випадку дисперсного розташування таких територій встановлюється кілька історичних ареалів.

Історичний ареал включає об'єднані місцем розташування об'єкти культурної спадщини (пам'ятки культурної спадщини, їх комплекси (ансамблі), охоронювані археологічні території, історико-культурні заповідники, історико-культурні заповідні території, музеї просто неба, меморіальні музеї-садиби) та території в межах зон охорони навколо них, розміром не менше встановленого ст.14 Закону України «Про охорону культурної спадщини». До історичного ареалу включаються щойно виявлені об'єкти та пам'ятки культурної спадщини, території цінної історичної забудови, що мають містоформує значення.

Межі історичного ареалу проводяться вздовж існуючих розпланувальних і природних рубежів (пішохідно-транспортної мережі, гідрографічної мережі, забудованої частини чи меж земельної ділянки, меж угідь природних та антропогенних форм чи елементів рельєфу місцевості), вздовж археологічно визначених меж поселень та городищ, оборонних укріплень тощо. У випадку якщо межа ареалу проходить вздовж ліній втрачених і не відображених на поверхні землі планувальних структур, виявлених спеціальними геофізичними методами чи із застосуванням аерофото- чи супутникового знімання, дозволяється проводити цю межу, з'єднуючи окремі пункти, чітко визначені в топографії терену.

Межі історичного ареалу визначаються незалежно від адміністративного підпорядкування цієї території історичного ареалу.

11. Режим використання історичного ареалу визначається шляхом встановлення системи правових, організаційних, фінансових, матеріально-технічних, містобудівних, інформаційних та інших заходів із запобігання руйнуванню та заподіяння шкоди, забезпечення захисту, збереження,

утримання, консервації, реставрації, ремонту, реабілітації, пристосування та музеєфікації об'єктів культурної спадщини, що входять до складу історичного ареалу, а також пов'язаних з ними територіями історичного розпланування та історичних (традиційних) форм забудови.

Режим використання історичного ареалу визначається історико-культурним потенціалом населеного місця, кількістю, видами, типами об'єктів культурної спадщини та їх зонами охорони, загальною збереженістю структурних елементів історичних містобудівних об'єктів та комплексів, історичного розпланування. При цьому допускається диференціація режимів використання історичного ареалу в межах підзон згідно визначених меж зон охорони пам'яток культурної спадщини, інших режимоутворюючих об'єктів культурної спадщини, а також для територій, для яких не встановлені окремо режими зон охорони.

Режим використання історичного ареалу з метою забезпечення балансу між об'єктивною необхідністю подальшого розвитку історичного населеного місця в майбутньому та збереження його історичного минулого передбачає визначення режимів використання земельних ділянок, що розташовані в межах історичного ареалу, заборонених і можливих видів діяльності щодо об'єктів, розташованих в межах історичного ареалу.

При визначенні режиму використання історичного ареалу встановлюються такі обмеження у використанні земель та обмеження господарської діяльності:

обмеження граничних висотних параметрів нових будівель та споруд чи реконструкції існуючих об'єктів згідно з висотними параметрами прилеглої цінної історичної забудови (найближчого до ділянки проектування об'єкта культурної спадщини або цінної історичної забудови) з врахуванням середньої висотності рядової та значної історичної забудови (при наявності) у кварталі забудови;

заборони зміни історично сформованої планувальної структури за винятком спорудження об'єктів соціальної та транспортної інфраструктури;

заборони прокладання нових залізничних чи трамвайних колій, автомагістралей, магістральних трубопроводів, улаштування нових повітряних ліній електропередачі, розміщення будь-яких пов'язаних фундаментом із землею інженерних, які порушують характер історичного середовища, погіршують візуальне сприйняття об'єктів культурної спадщини та історично сформованих просторів відкритих вулиць та площ;

забезпечення збереження характерних історично сформованих архітектурних прийомів/елементів при реконструкції рядової та значної історичної забудови, дотримання вимог щодо оздоблення та кольористики фасадів, форми та матеріалу покриття дахів, застосування типів мощення, вимог до малих архітектурних форм, елементів благоустрою, тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, стаціонарних конструкцій для розміщення зовнішньої реклами;

проведення будь-яких земляних робіт можливе лише після проведення попередніх археологічних розвідок, досліджень або археологічної експертизи.

Заходами, що застосовуються з метою збереження і відтворення традиційного характеру середовища в межах історичних ареалів, є реставрація та адаптація об'єктів культурної спадщини; а також регенерація, ревалоризація, ревіталізація, реновація територій історичної забудови. Проекти регенерації, ревалоризації, реновації та ревіталізації слід відносити до категорії програм та проектів містобудівних та архітектурних перетворень, що виконуються в межах територій історичних ареалів населених місць.

Перед розробленням режимів використання історичного ареалу рекомендується визначити межі і режими використання територій історико-культурного призначення та зон охорони пам'яток відповідною науково-проектною документацією (окремо або в складі історико-архітектурного опорного плану).

Для територій ареалів поза межами територій історико-культурного призначення та зон охорони пам'яток планувальні та висотні обмеження встановлюються в залежності від вибору основного режиму збереження і використання території (ревіталізації, регенерації, ревалоризації). Для деталізації планувальних та висотних обмежень в межах ареалу виділяються окремі підзони (території історичного ареалу), позначені власними історичними назвами чи нумерацією.

Режими використання історичних ареалів не застосовуються до реконструкції та капітального ремонту квартир чи окремих приміщень, які здійснюються без зміни об'ємно-просторових характеристик будівель.

Межі і режими використання історичних ареалів після затвердження органом охорони культурної спадщини є обов'язковими для врахування під час формування та надання містобудівних умов і обмежень, розроблення та затвердження проектною документації на будівництво, проведення будівництва, надання дозволів та погоджень уповноваженим органом охорони культурної спадщини та підлягають врахуванню під час визначення планувальних обмежень у складі містобудівної документації під час її розроблення, оновлення або внесення змін до неї.

Розділ III. Порядок розроблення науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичного ареалу населеного місця

12. Умовою для розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу є відсутність визначених меж історичного ареалу населеного пункту, що включено до Списку історичних населених місць України.

13. Замовником НПД з визначення меж історичного ареалу є центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини.

14. Розробником НПД з визначення меж історичного ареалу є науково-проектні чи науково-дослідні організації, які відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Кабінетом Міністрів України.

15. На підставі прийнятого рішення про розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу історичного населеного місця замовник з дотриманням вимог законодавства про публічні закупівлі укладає:

договір з розробником для виконання науково-дослідних та науково-проектних робіт;

договір з суб'єктом господарювання, який відповідно до Закону України «Про землеустрій», є розробником документації із землеустрою - для виконання землевпорядних робіт.

16. Розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу проводиться за кошти Державного бюджету України та інші кошти, не заборонені чинним законодавством.

17. Для розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу розробник отримує вихідні дані від Замовника. Інформація для формування вихідних даних за необхідності надається Замовнику Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями, виконавчими органами місцевого самоврядування, місцевими органами охорони культурної спадщини.

18. Вихідними даними для розробки НПД з визначення меж історичного ареалу є:

- 1) перелік об'єктів та пам'яток культурної спадщини, об'єктів всесвітньої спадщини (їх складових), відомості з облікових справ щодо них (за наявності), що розташовані на території відповідного населеного місця;
- 2) рішення про оголошення територій історико-культурними заповідниками або історико-культурними заповідними територіями у разі їх наявності в межах історичного населеного місця;
- 3) матеріали затверджених меж територій історико-культурного призначення, проектів організації територій історико-культурних заповідників або історико-культурних заповідних територій (за наявності);
- 4) матеріали раніше розроблених і погоджених історико-архітектурних опорних планів історичного населеного місця (за наявності);
- 5) науково-проектна документація у сфері охорони культурної спадщини, пов'язана з відповідним історичним населеним місцем, затверджена в установленому порядку до прийняття рішення про розробку НПД з визначення меж історичного ареалу або історико-містобудівна довідка, розроблена для визнання населеного пункту історичним населеним місцем.
- 6) актуальна цифрова картографічна основа або ортофотоплан масштабу

1:10000 або 1:5000 у Державній геодезичній референційній системі координат УСК-2000, надана Державним картографо-геодезичним фондом України.

19. НПД з визначення меж історичного ареалу є результатом виконання науково-дослідних, науково-проектних, землепорядних робіт та складається з текстових та графічних матеріалів.

Невід'ємною складовою НПД з визначення меж історичного ареалу є проекти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісогосподарського призначення, земель водного фонду та водоохоронних зон, обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів історичного ареалу населеного місця (далі – проект землеустрою), який розробляється з врахуванням результатів науково-дослідних, науково-проектних робіт.

20. Результатом науково-дослідних робіт є історико-містобудівна довідка, альбом картографічних та іконографічних матеріалів, матеріали фотофіксації стану збереження об'єктів культурної спадщини та історичного середовища, копії вихідних даних, які подаються в Томі 1 «Науково-дослідні роботи».

В історико-містобудівній довідці подаються наступні відомості:

- 1) етапи історичного формування населеного місця;
- 2) уточнений перелік об'єктів та пам'яток культурної спадщини на території населеного пункту;
- 3) узагальнена інформація щодо діючих меж і режимів використання територій та зон охорони об'єктів культурної спадщини на території історичного населеного місця (додається картографічна підоснова з нанесенням діючих меж і режимів використання);
- 4) звіт щодо наявних матеріалів інвентаризації історичної забудови;
- 5) перелік джерел та використаної літератури.

Альбом картографічних та іконографічних матеріалів, матеріали фотофіксації стану збереження об'єктів культурної спадщини та історичного середовища, копії вихідних даних подаються у додатках до історико-містобудівної довідки.

21. Науково-проектні роботи виконуються на основі аналізу вихідних даних, результатів науково-дослідних робіт та передбачають:

- 1) опис методики визначення меж історичного ареалу;
- 2) опис визначених меж історичного ареалу;
- 3) визначення і опис режимів використання території історичного ареалу згідно діючих режимів використання територій та зон охорони об'єктів культурної спадщини, або визначених згідно із Законом (довідковий);
- 4) рекомендації для врахування НПД при розробленні історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, науково-проектної

документації з охорони культурної спадщини, містобудівної документації, програм та проектів містобудівних, архітектурних та ландшафтних перетворень в межах визначеного історичного ареалу;

22. Результати науково-проектних робіт при розробленні НПД з визначення меж історичного ареалу подаються в Томі 2 «Науково-проектні роботи» у складі:

1) *Пояснювальної записки*, в якій зазначаються:

назва території проектування - назва та код адміністративно-територіальної одиниці, де знаходиться історичне населене місце згідно Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад;

найменування замовника, розробника, підстава для розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу, перелік нормативно-правових актів та документів, відповідно до яких виконуються науково-проектні роботи, перелік розробників, залучених до розроблення НПД, в тому числі розробника землевпорядної документації;

перелік наданих вихідних даних.

Основна текстова частина складається з таких розділів:

Розділ 1. Об'єкти культурної спадщини та їх зони охорони, території історичної забудови. У розділі подаються основні відомості про розташовані на території історичного населеного місця, об'єкти культурної спадщини (пам'ятки культурної спадщини, їх комплекси (ансамблі), охоронювані археологічні території, історико-культурні заповідники, історико-культурні заповідні території, музеї просто неба, меморіальні музеї-садиби) та зони охорони навколо них;

Розділ 2. Історичний ареал (у розділі визначаються принципи і методи визначення меж історичного ареалу, подається опис визначених меж історичного ареалу, його площа, рекомендації із застосування НПД, перелік обмежень).

2) *Графічної частини*, до складу якої входить:

а) Основне креслення з назвою «Історичний ареал населеного місця» (М 1:5000, 1:10000), на якому позначаються:

- межі історичного ареалу (ареалів);
- пам'ятки та об'єкти культурної спадщини за видами, типами та категоріями;
- території пам'яток та об'єктів культурної спадщини (з врахуванням діючих положень Закону, наявної облікової документації, НПД);
- території історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій, інших

- земель історико-культурного призначення;
- межі зон охорони пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій (на підставі затверджених матеріалів НПД чи з врахуванням положень Закону);
- збережені історичні шляхи, вулиці, площі, майдани;
- збережені історичні містобудівні комплекси та ансамблі;
- збережені та втрачені фортифікаційні укріплення;
- межі історичних міських районів (дитинець, город, окольний город, поділ, середмістя, передмістя, приміські села та ін.) та історична топоніміка;
- історична гідрографія;
- на кресленні вказується масштаб, подається також масштабні лінійка, подаються переліки пам'яток та об'єктів культурної спадщини, умовні позначення.

б) Схема етапів територіального розвитку та формування планувальної структури населеного місця на картографічних кресленнях, масштаб представлення яких залежить від площі та етапів розвитку території (М 1:5000, М 1:10000, М 1:25000, М 1:50000), на якій зображують: межі населеного місця на кожному з етапів розвитку, основні містоутворюючі планувальні елементи для кожного з етапів, найважливіші історичні шляхи, вулиці, майдани, визначні історичні будівлі, споруди та комплекси чи ансамблі, збережені та втрачені фортифікаційні укріплення, історичні райони (території городищ, замчищ, середмістя, передмістя, приміські села та ін.), історичну гідрографію та топоніміку, місця битв та інших важливих історичних подій на території населеного місця.

в) Інші аналітичні схеми, необхідні для належного обґрунтування рішення про визначення меж історичного ареалу, масштаб представлення яких залежить від площі території опрацювання (М 1:5000, М 1:10000, М 1:25000).

23. За результатами проведення науково-дослідних та науково-проектних робіт розробником НПД з визначення меж історичного ареалу мають бути підготовлені проектні рішення щодо визначення меж історичного ареалу, які враховуються при розробленні проекту землеустрою.

24. Проектні рішення щодо визначення меж історичного ареалу до розроблення проекту землеустрою погоджуються з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини (замовник).

25. Землевпорядні роботи у складі НПД з визначення меж історичного ареалу здійснюються шляхом розроблення проекту землеустрою з метою внесення до Державного земельного кадастру та містобудівного кадастру відомостей про межі та режими використання земель у межах історичних

ареалів. Проект землеустрою містить обмеження у використанні земельних ділянок в межах історичного ареалу, визначені Законом України «Про охорону культурної спадщини», та не підлягає погодженню власниками та користувачами земельних ділянок.

Розділ IV. Порядок розроблення науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця

26. Умовою для розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу є відсутність затвердженої НПД з визначення меж історичного ареалу, та/або необхідність внесення змін до визначених меж і режимів використання історичного ареалу населеного пункту, що включений до Списку історичних населених місць України.

27. Рішення щодо розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу приймає сільська, селищна, міська рада, на території якої розташовано історичне населене місце. Таке рішення може бути прийняте у складі рішення про розроблення історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, або внесення змін до нього.

28. Замовником НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу є виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, на території якої розташоване історичне населене місце, на підставі відповідного рішення ради. На підставі прийнятого рішення про розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу замовник з дотриманням вимог законодавства про публічні закупівлі укладає:

договір з розробником для виконання науково-дослідних та науково-проектних робіт;

договір з суб'єктом господарювання, який відповідно до Закону України «Про землеустрій», є розробником документації із землеустрою - для виконання землевпорядних робіт.

29. Розробником НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу є науково-проектні чи науково-дослідні організації, які відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Кабінетом Міністрів України.

30. Розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу здійснюється за кошти місцевого бюджету та інші кошти, не заборонені чинним законодавством.

31. Для розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу розробник отримує вихідні дані від замовника.

Вихідні дані для розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу надаються замовнику, якщо інше не

передбачено договором на розроблення НПД з визначення меж і режимів історичного ареалу, центральними органами виконавчої влади, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними державними адміністраціями, органами охорони культурної спадщини.

32. Вихідними даними для розробки НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу є:

- 1) затверджена НПД з визначення меж історичного ареалу (за наявності);
- 2) перелік об'єктів культурної спадщини, відомості з облікових справ щодо них, облікова документація, матеріали паспортизації та моніторингу (за наявності), що розташовані на території історичного ареалу;
- 3) матеріали інвентаризації історичної забудови (за наявності);
- 4) рішення про оголошення територій історико-культурними заповідниками або історико-культурними заповідними територіями (за наявності);
- 5) відомості про визначені межі і режими використання території історико-культурного заповідника та історико-культурної заповідної території, положення про історико-культурну заповідну територію та план організації території історико-культурного заповідника (за наявності);
- 6) матеріали раніше розроблених і погоджених історико-архітектурних опорних планів історичного населеного місця, генеральних планів населеного пункту (за наявності);
- 7) науково-проектна документація у сфері охорони культурної спадщини, пов'язана з відповідним населеним пунктом, затверджена в установленому порядку до прийняття рішення про розробку НПД із визначення меж і режимів історичного ареалу (за наявності);
- 8) актуальна цифрова картографічна основа (топографічний план, ортофотоплан) масштабу 1:2000, 1:5000, 1:10000 у Державній геодезичній референційній системі координат УСК-2000;
- 9) перелік затвердженої містобудівної документації на території населеного пункту.

33. НПД є результатом виконання науково-дослідних, науково-проектних та землевпорядних робіт.

Невід'ємною складовою НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу, є проект землеустрою, який розробляється з врахуванням результатів науково-дослідних, науково-проектних робіт у разі відсутності НПД з визначення меж історичного ареалу.

34. НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу складається з текстових та графічних матеріалів.

35. Результатом науково-дослідних робіт є історико-містобудівна довідка, альбом картографічних та іконографічних матеріалів, альбом картографічних та іконографічних матеріалів, матеріали фотофіксації стану збереження об'єктів культурної спадщини та історичного середовища, вихідні дані, що подаються в Томі 1 «Науково-дослідні роботи».

Історико-містобудівна довідка містить наступні відомості:

СЕД АСКОД 22.1 - Відділ документообігу
ДОКУМЕНТ № 4/35/16-24 від 01.03.2024
Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000008C6630006B72A400](#)
Підписувач [Карандєєв Ростислав Володимирович](#)
Дата підписання: [01.03.2024](#)
Дійсний з [13.06.2022 0:00:00](#) по [12.06.2024 23:59:59](#)

- 1) етапи історичного формування території населеного пункту;
- 2) уточнений перелік об'єктів та пам'яток культурної спадщини в межах території історичного населеного пункту;
- 3) опис визначених меж історичного ареалу (за наявності);
- 4) узагальнена інформація щодо діючих режимів використання територій та зон охорони об'єктів культурної спадщини на території історичного населеного місця (картографічна підоснова з нанесенням діючих меж і режимів);
- 5) узагальнена інформація щодо історичної забудови, звіт щодо наявних матеріалів інвентаризації;
- 6) узагальнена інформація щодо затвердженої містобудівної документації;
- 7) перелік джерел та використаної літератури.

Альбом картографічних та іконографічних матеріалів, матеріали фотофіксації стану збереження об'єктів культурної спадщини та історичного середовища, копії вихідних даних (перелік об'єктів та пам'яток культурної спадщини, об'єктів всесвітньої спадщини (за наявності), відомості з облікових справ щодо них (за наявності), що розташовані на території відповідного населеного місця) подаються у додатках до історико-містобудівної довідки.

36. Науково-проектні роботи виконуються на основі аналізу вихідних даних та результатів науково-дослідних робіт.

Результатом науково-проектних робіт є:

- 1) опис методики визначення меж і режимів історичного ареалу для даного населеного місця;
- 2) історико-культурна оцінка об'єктів культурної спадщини, в тому числі цінної історичної забудови, об'єктів, що відносяться до категорії рядової та значної історичної забудови (визначені наявною науково-проектною документацією);
- 3) обґрунтування визначення проектних меж історичного ареалу або зміни меж існуючого історичного ареалу;
- 4) визначення і опис режимів використання території історичного ареалу в межах територій пам'яток та об'єктів культурної спадщини та зон охорони пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій, згідно діючих режимів використання цих територій та зон охорони (затверджених або визначених згідно із Законом);
- 5) опис режимів використання території історичного ареалу поза межами територій пам'яток та об'єктів культурної спадщини та зон охорони пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій, для яких не були затверджені режими використання;
- 6) рекомендації щодо врахування НПД при розробленні історико-архітектурного опорного плану населеного пункту, науково-проектної

документації з охорони культурної спадщини, містобудівної документації, програм та проектів містобудівних, архітектурних та ландшафтних перетворень в межах історичного ареалу.

37. Результат науково-проектних робіт при розробленні НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу подається в Томі 2 «Науково-проектні роботи» у складі:

1) *Пояснювальної записки*, в якій зазначаються:

назва території проектування – назва та код адміністративно-територіальної одиниці, де знаходиться історичне населене місце згідно Кодифікатора адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад;

найменування замовника, розробника, підстава для розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу, перелік нормативно-правових актів та документів, відповідно до яких виконуються науково-дослідні та науково-проектні роботи, перелік розробників, залучених до розроблення НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу, в тому числі розроблення землевпорядної документації;

перелік наданих вихідних даних.

Основна текстова частина складається з таких розділів:

Розділ 1. Культурна спадщина населеного місця. У розділі подаються основні відомості про об'єкти культурної спадщини, в тому числі пам'ятки культурної спадщини та їх зони охорони, історико-містобудівні комплекси та території історичної забудови, історико-культурні заповідники та історико-культурні заповідні території, охоронювані археологічні території, узагальнена інформація про визначені межі і режими використання територій та зон охорони об'єктів культурної спадщини на території історичного населеного місця, подається опис збережених та втрачених елементів історичного розпланування.

Розділ 2. Історичний ареал населеного місця. У розділі визначаються принципи і методи визначення меж і режимів використання історичного ареалу даного населеного місця, подається опис визначених меж і режимів використання історичного ареалу, перелік обмежень господарської діяльності, рекомендації із застосування НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу.

3) *Графічна частина* містить:

а) Основне креслення з назвою «Історичний ареал населеного місця» (М 1:2000, 1:5000, 1:10000), на якому позначаються:

- межі історичного ареалу (ареалів);
- території історичного ареалу з розмежуванням особливостей режимів їх

використання (додається таблиця з переліком таких територій (підзон ареалу та охоронних зон пам'яток культурної спадщини, що увійшли до історичного ареалу) та їх площею);

- пам'ятки та об'єкти культурної спадщини за видами, типами та категоріями;
- значна та рядова історична забудова (визначена історико-архітектурним опорним планом або в складі НПД з охорони культурної спадщини);
- території пам'яток та об'єктів культурної спадщини (з врахуванням діючих положень Закону та наявної облікової документації чи визначені НПД), території історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій, інших земель історико-культурного призначення, в тому числі додається таблиця з переліком таких територій та їх площею);
- території природно-заповідного фонду, інші природоохоронні території;
- межі зон охорони пам'яток культурної спадщини, історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій, охоронюваних археологічних територій (на підставі затверджених матеріалів НПД чи з врахуванням положень Закону), в тому числі додається таблиця з переліком таких територій та їх площею;
- збережені та втрачені історичні шляхи, вулиці, площі, майдани;
- збережені та втрачені визначні історичні містобудівні комплекси та ансамблі;
- збережені та втрачені квартали історичної забудови;
- збережені та втрачені фортифікаційні укріплення;
- території, на яких науковими дослідженнями передбачається наявність археологічного культурного шару (з періодизацією пропонованого датування);
- межі історичних міських районів (*дитинець, город, окольний город (остріг), поділ, середмістя, передмістя, приміські села та ін.*) та історична топоніміка;
- історична гідрографія;
- назви вулиць, площ, адміністративних районів, адресна нумерація об'єктів культурної спадщини, значної та рядової історичної забудови;
- на кресленні вказується масштаб, подається також масштабна лінійка, переліки пам'яток та об'єктів культурної спадщини, умовні позначення.

б) схема етапів територіального розвитку та формування планувальної структури населеного місця на картографічних кресленнях, масштаб представлення яких залежить від площі та етапів розвитку території (М 1:5000, М 1:10000, М 1:25000, М 1:50000), на якій зображують: межі населеного місця на кожному з етапів розвитку, основні містоутворюючі планувальні елементи для кожного з етапів, найважливіші історичні шляхи, вулиці, майдани, визначні історичні будівлі, споруди та комплекси чи ансамблі, збережені та втрачені

фортифікаційні укріплення, історичні райони (території городищ, замчищ, середмістя, передмістя, приміські села та ін.), історичну гідрографію та топоніміку, місця битв та інших важливих історичних подій на території населеного місця.

в) інші аналітичні схеми, необхідні для належного обґрунтування рішення про визначення меж історичного ареалу, масштаб представлення яких залежить від площі території опрацювання (М 1:2000, 1:5000, М 1:10000, М 1:25000):

ландшафт населеного місця (1:10000, 1:25000, 1:50000) - на якому зображають: основні природні осі та вузли; вододіли, тальвеги, грані схилів, гори, скелі, заплави, ріки, струмки, озера, ставки, ліси, сквери, сади, парки, луки, поля, характерні ділянки природного ландшафту;

історичні райони (складові) населеного місця (1:10000, 1:25000, 1:50000) - на якому зображають: межі історичного середмістя (за наявності оборонних валів чи мурів - вздовж цих оборонних споруд), передмістя, приміські села, що згодом увійшли до території населеного місця, тощо;

архітектурно-просторова композиція простору населеного місця (1:2000, 1:5000) – на якому зображають: історичні та сучасні містобудівні доміанти, архітектурні акценти, архітектурні ансамблі та комплекси, головні й підпорядковані планувально-композиційні осі та вузли, характерні типи міських просторів (замкнені, відкриті, дисгармонійні), грані схилів, водні поверхні, дисгармонійні будівлі та споруди з визначенням їх впливу (висотна, планувальна, композиційна та архітектурно-стилістична дисгармонія, зокрема кольористична), зони огляду пам'яток архітектури й інших об'єктів культурної спадщини, зони формування видів, що містять ці споруди, оглядові точки, осі, фронти; характерні відстані (якісні пороги) зорового сприйняття пам'яток;

археологічна спадщина (М 1:2000, М 1:5000): територія окремих пам'яток археології, об'єктів археологічної спадщини, зафіксованих ділянок археологічного культурного шару в межах населеного пункту, місця окремих археологічних знахідок.

38. Землевпорядні роботи у складі НПД з визначення меж і режимів використання історичних ареалів здійснюються шляхом розроблення проекту землеустрою з метою внесення до Державного земельного кадастру та містобудівного кадастру відомостей про межі та режими історичних ареалів.

Проект землеустрою розробляється відповідно до вимог Закону України «Про землеустрій» на підставі науково-дослідних та науково-проектних робіт у складі НПД, що попередньо можуть бути подані на розгляд та погодження органів охорони культурної спадщини.

Розділ V. Порядок затвердження науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичного ареалу населеного місця, науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця

39. Проект НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу підписує кваліфікованим електронним підписом відповідальна посадова особа розробника. Проект землеустрою, що розроблявся у складі НПД, підписує сертифікований інженер-землевпорядник, який відповідає за якість робіт із землеустрою.

У разі якщо у процесі розроблення НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу проект зазнав змін, такі зміни також засвідчуються кваліфікованими електронними підписами відповідальних осіб, які його розробили. Порядок засвідчення кваліфікованим електронним підписом має відповідати законодавству.

У разі наявності в НПД з визначення меж історичного ареалу, в НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу інформації, що відповідно до закону становить державну таємницю або належить до інформації з обмеженим доступом, така інформація подається до органу охорони культурної спадщини, що її затверджує, у вигляді окремого електронного документа, формат якого визначається Кабінетом Міністрів України, який підписують кваліфікованими електронними підписами відповідальні особи, які розробили документацію.

40. Для засвідчення відповідності електронних копій електронного та паперового (фотокопія) документів оригіналу НПД розробник застосовує кваліфіковану електронну печатку відповідно до порядку використання електронних довірчих послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів.

41. Розроблена та підписана відповідно до вимог цього Порядку НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу передаються розробником замовнику на паперових носіях у двох примірниках та у формі електронного документа, формат якого визначено постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1476 «Про визначення формату електронного документа науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини».

42. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику в сфері охорони культурної спадщини затверджує або надає свої зауваження та рекомендації до проекту НПД з визначення меж історичного ареалу не пізніше ніж через 30 днів після її отримання, та не пізніше ніж через 60 днів - до проекту НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу.

43. Після отримання зауважень розробник має відкоригувати проект НПД з визначення меж історичного ареалу, проект НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу.

44. Після повторного отримання відкоригованого проекту НПД центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини, він розглядає, та приймає обґрунтоване рішення про затвердження (або відхилення) проекту НПД з визначення меж історичного

ареалу, проекту НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу.

45. Рішення про затвердження НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу має містити: назву об'єкта дослідження; місцезнаходження (місце розташування); опис меж історичного ареалу (якщо НПД їх визначає); опис обмежень у використанні земель.

46. Затверджена центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу є підставою для прийняття замовником виконаних робіт з розробки відповідної НПД.

47. Протягом 10 робочих днів з дня затвердження НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини має забезпечити подання заяви про внесення встановлених відповідно до ч. 5 ст. 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини» обмежень у використанні земель до Державного земельного кадастру та містобудівного кадастру.

48. Затверджена НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу оприлюднюється у мережі Інтернет на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини – в базі інформаційно-комунікаційної системи обліку нерухомих об'єктів культурної спадщини України «Державний реєстр нерухомих пам'яток України».

49. Інформація про затвержені межі, режими використання історичних ареалів надається у формі витягу ДЗК або містобудівного кадастру.

50. Доступ до матеріалів НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу забезпечується відповідно до вимог Закону України "Про доступ до публічної інформації" шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення, у тому числі у формі відкритих даних.

Розділ VI Порядок внесення змін до науково-проектної (науково-дослідної) документації з визначення меж історичного ареалу, з визначення меж і режимів використання історичного ареалу

51. Зміни до затвердженої НПД вносяться у разі:

а) приведення у відповідність до вимог чинного законодавства затвердженої у встановленому порядку НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу в частині формату

зберігання та оброблення даних;

б) внесення об'єктів культурної спадщини населеного пункту до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;

в) в інших випадках, передбачених законодавством.

Внесення змін до НПД з визначення меж історичного ареалу, НПД з визначення меж і режимів використання історичного ареалу здійснюється згідно цього порядку та чинного законодавства.

СЕД АСКОД 22.1 - Відділ документообігу
ДОКУМЕНТ № 4/35/16-24 від 01.03.2024
Сертифікат [58E2D9E7F900307B040000008C6630006B72A400](#)
Підписувач [Карандєєв Ростислав Володимирович](#)
Дата підписання: [01.03.2024](#)
Дійсний з [13.06.2022 0:00:00](#) по [12.06.2024 23:59:59](#)

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою

Кабінету Міністрів України

від _____ № _____

ПЕРЕЛІК

постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 року № 318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць» (Офіційний вісник України, 2002 р., № 12, ст. 587).

2. Пункт 5 Зміни, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2011 року № 1293 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» (Офіційний вісник України, 2011 р., № 97, ст. 3553).

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 92 «Про внесення змін до Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць» (Офіційний вісник України, 2018 р., № 20, ст. 654).

